

Jaarverslag 2015 Stichting tot Instandhouding Begraafplaats Groenesteeg,

Algemeen

Het is verheugend te constateren dat de begraafplaats Groenesteeg zich in steeds grotere belangstelling van de Leidse bevolking mag verheugen. Er is een stijgende lijn in het aantal mensen dat komt, zowel 'gewoon' als naar de activiteiten die worden georganiseerd. Verder kon in 2015 de restauratie van de begraafplaats, op enkele kleine zaken na, worden voltooid.

Restauratie

Na een restauratie van elf maanden, waarbij de graven en het groen zijn aangepakt, is de begraafplaats weer in oude luister hersteld. Op 30 april 2015 werd de begraafplaats symbolisch heropend door wethouder Frank de Wit, Marijke van Dobben de Bruijn namens de provincie Zuid-Holland en Lodewijk Kallenberg, de voorzitter van de Stichting Groenesteeg. Na enkele korte toespraken werd door dit drietal met een grote schaar bij de monumentale beuk een lint doorgeknipt. Hierna was er een rondleiding met uitleg over de restauratie.

Deze restauratie kan worden gezien als het eerste onderdeel van het Singelpark dat is afgerond. Voor deze gelegenheid is het boekwerkje "Parel van het Leidse Singelpark - Restauratie van de historische begraafplaats Groenesteeg", geschreven door projectleider Rob Jansen en Lodewijk Kallenberg, verschenen

Tijdens de restauratie werd aanvankelijk tevergeefs gezocht naar de originele kleine grafsteen op het graf van de moeder van Vincent van Gogh. Gelukkig werd de steen toch nog gevonden en wel in een kist op de begraafplaats zelf. De originele steen is teruggeplaatst.

Openstellingen, lezing en Allerzielenconcert

Er werden dit jaar algemene rondleidingen gegeven over 'Leidse Fabrikanten', 'Leidse Hoogleraren', 'Bekende Personen', 'Burgemeesters, Apothekers en Kunstenaars', 'Vrouwen op Groenesteeg' en over de restauratie. Daarnaast werden enkele keren rondleidingen verzorgd voor speciale groepen.

Op 12 april gaf Ingrid Moerman een lezing over Goeie Mie. De belangstelling was overweldigend, een aantal mensen kon daarom niet worden toegelaten; op 18 oktober werd deze lezing herhaald voor degenen die in april teleurgesteld moesten worden.

Op zondag 7 juni werd in de aula door Harry Poeze een lezing gegeven over Irawan Soejono, een Leidse student van Indonesische afkomst en verzetsstrijder. Irawan was de stuwende kracht achter het illegale blad De Bevrijding en "Henk van de Bevrijding" was zijn schuilnaam. Op 13 januari 1945 werd hij tijdens een razzia door de Duitsers gezien toen hij op zijn fiets belastend materiaal bij zich had. Hij ging er van door, maar werd op zijn vlucht door de Duitsers op de Boommarkt doodgeschoten.

Op 18 januari kreeg hij een tijdelijk graf op de begraafplaats Groenesteeg. Na bijna twee jaar werd hij opgegraven en alsnog in Westerveld gecremeerd. Na de lezing zijn de aanwezigen naar de plek gegaan waar hij destijds begraven lag en hebben bloemen neergelegd bij de gedenksteen, die kort daarvoor was geplaatst; een cadeau van aannemer Maarssen, die de restauratie had uitgevoerd.

Op zondag 1 november werd in het kader van Allerzielen in de aula een concert ten gehore gebracht. Het Trio Emyreum, verbonden aan het Koninklijk Conservatorium te Den Haag, speelde werken van de componisten Biber, Schmelzer, Viviani en Stradella, passend bij het herdenken van overledenen: muziek met een vleugje weemoed en melancholie, maar ook vol troost en bemoediging. Ook heeft de IVN afgelopen jaar weer een tweetal rondleidingen georganiseerd om vooral de mooie natuur op de begraafplaats aan belangstellenden te laten zien.

Onderzoek

De onderzoeksgroep heeft van een aantal personen, op Groenesteeg begraven, hun leven verder uitgezocht. Het resultaat is te vinden op www.begraafplaatsgroenesteeg.nl in de rubriek 'Nader belichte personen'. Het betreft:

- Elte Martens Beima (1801-1873): Conservator Geologie en Mineralogie bij het Rijksmuseum voor Natuurlijke Historie; schrijver en vertaler;
- Evert Jan Brill (1812-1871): Internationaal vermaarde wetenschappelijke uitgever;
- Paulus Glaudus Cornelis Eigeman (1822-1890): Commissionair in effecten, fabrikant, maatschappelijk actief op diverse terreinen;
- Jacobus Johannes Hooiboom (1789-1871): Fabrikant van dekens, wollen stoffen en aanverwante producten;
- Tiemen Hooiberg (1809-1897): Onderwijzer, tekenaar, lithograaf en amanuensis;
- Abraham Montagne (1810-1897): Chef der secretarie, redacteur Leidsch Dagblad, amanuensis Stadsbank van Leening en daarnaast ook maatschappelijk zeer actief;
- Paul du Rieu (1791-1857): Koopman, commissionair, raadslid, wethouder, burgemeester en maatschappelijk zeer actief;
- François Was (1846-1903): Advocaat, procureur, raadslid, burgemeester, maatschappelijk zeer actief, deels als vertegenwoordiger van de gemeenteraad;
- Pieter Zillesen (1838-1902): Gemeenteraadslid en fabrikant.

Beima

Brill

Hooiberg

Eigeman

Du Rieu

Was

Daarnaast is de geschiedenis van de begraafplaats zeer gedetailleerd beschreven. Ook dit document staat op de website.

Ten slotte kan worden gemeld dat er een artikel is gemaakt over Anna Groll, de naamgeefster en (mede)stichtster van de Annakliniek. Dit artikel zal verschijnen in het nog uit te komen boek “1001 Vrouwen in de 20ste eeuw”.

Donateurs en financiën

Aan het einde van het verslagjaar telde de Stichting 68 donateurs voor het leven (eenmalige bijdrage) en 145 donateur die jaarlijks een bijdrage geven. De financiële positie van de Stichting is gezond. Over 2015 werd een klein positief resultaat behaald.

Bestuur

Aan het einde van 2015 is Loes Edzes, na zes jaar in het bestuur gezeten te hebben, afgetreden. Zij is opgevolgd door Matthijs Snouck Hurgronje, wiens familielid en arabist Christiaan Snouck Hurgronje sinds 1936 op Groenesteeg begraven ligt.